

Sådan forebygger du varmestress i din fjerkræproduktion

**Solen bager, luften sitrer og termometeret viser et godt stykke over 20 grader. Sommervarmen er kommet og til glæde for de fleste. Men varme aftener og fugtig tordenluft er noget, der giver de fleste fjerkræproducenter, særligt slagtekyl-
lingeproducenter, mere end blot sved på panden.**

Af Anina Kjær, L&F Fjerkræ

Hvis man har store kyllinger i huset og dermed høj varme produktion, er det ekstra vigtigt at være på vagt og forudseende.

Hold øje med vejrudsigten og vær opmærksom på, at torden opstår lokalt. Svigter ventilationsanlægget i et kyllingehus, har du, afhængig af temperaturen uden for, ganske kort tid til at få det i gang igen. Ellers dør kyllingerne. Og kyllinger, som har det for varmt, trives og vokser heller ikke, som de skal.

Manglende svedkirtler giver risiko for overophedning

Varmestress hos fjerkræ opstår ved høje temperaturer (>25 °C) i kombination med høj luftfugtighed. Da kyllinger og høner ikke har svedkirtler på kroppen og kun kan frigive varme gennem deres luftveje, er de meget følsomme over for høje temperaturer. Hvis de får det for varmt, er det i første omgang ubehageligt for dem, men hvis de ikke bliver kølet, så kan de risikere at dø af overophedning.

Fjerkræ der gisper

Et af de første tydelige tegn på varmemstress er vejrtrækninger med åbent næb. Kyllingerne og hønerne vil "sidde" mere og evt. med let spredte vinger. De bliver mere sløve og spiser mindre. Hos høner vil man også kunne se, at kammen bliver blegere.

Varmestress gør fjerkræ mindre produktive

Varmen reducerer foderoptagelsen og det gør, at slagtekyllingerne vokser mindre eller mister vægt. Ved længerevarende varmeeksponering vil hønerne lægge færre og mindre æg, og skalkvaliteten bliver dårligere. Det kan også have andre negative følger, som for eksempel reduceret modstandskraft og øget fjertab. ■

Gode råd fra Danhatch

- Husk at gå blandt kyllingerne, så de ikke kommer til at sidde stille og dermed danne en dyne af varm luft omkring sig.
- Forskellen mellem dag- og nattemperatur skal helst ikke være over 6-7 grader. Hæv nattetemperaturen.
- Tag foderet fra kyllingerne (f.eks. sidst på formiddagen) så varmeproduktionen nedsættes. Tidspunktet justeres efter forholdene – f.eks. efter hvor varmt og fugtigt der er, hvor varmt der var natten før osv.
- Hæv foderskålene. Fjernelse af foderskåle giver ikke blot nedsat varmeproduktion ved dyrene, men skaber også bedre luftcirkulation omkring dyrene og mere plads i huset. Tildel foder igen, når forholdene tillader det.
- Alle vandstrengene skal være nede, og vandtrykket justeres op.
- Overbrusning med vand (køledyseanlæg eller manuelt) kan hjælpe med at nedkøle dyrene. Så sørg for at koldedyseanlægget fungerer optimalt. Man kan arbejde med overbrusning op til en luftfugtighed på 80-85%.
- Undgå mørkeperioder på de varmeste tidspunkter af døgnet.
- Oversprøjtning med vand på taget kan evt. bidrage til at afkøle kyllingehuset. Effekten vil afhænge af forholdene – f.eks. isolationsgrad.
- Sørg for at sikre så god luftbevægelse over kyllingerne som muligt. Mulighederne for dette afhænger af ventilationssystemet. Tal med din ventilationsleverandør om mulighederne, så du og dit system er opdateret.
- I stalde med vægventilation har vi godt set gode resultater af at vende ledepladerne nedad, så luften styres ned til kyllingerne. Husk at rette dem korrekt tilbage igen.